

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT OBRONY NARODOWEJ
I BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

Nr kontroli: I03/002
Nr ewid. 134/2004/I03002/KOB

Informacja o wynikach kontroli w zakresie zamówienia publicznego MON na dostawę kołowego transportera opancerzonego

W a r s z a w a c z e r w i e c 2 0 0 4 r .

Misją: *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją: *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

p.o. Wicedyrektora
Departamentu Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Ryszard Nojszewski

Zatwierdzam:

Jacek Jezierski

Wiceprezes

Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 2004-06-

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0-prefiks-22-825 44 81
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	5
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	5
2.2. Synteza wyników kontroli	5
2.3. Wnioski	7
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	8
3.1. Pozyskanie kołowego transportera opancerzonego dla Sił Zbrojnych	8
3.2. Określenie wymagań jakim ma odpowiadać kołowy transporter opancerzony	9
3.3. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę kołowego transportera opancerzonego	11
3.4. Rezultaty badań poligonowych KTO oferowanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego	17
3.5. Wybór KTO oferowanego przez Wojskowe Zakłady Mechaniczne w Siemianowicach Śląskich	20
3.6. Rozpatrywanie protestów i skarg stron postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę KTO	22
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli ..	28
4.1. Przygotowanie kontroli	28
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	28
5. Załączniki	29
5.1. Wyszczególnienie jednostek objętych kontrolą.....	29
5.2. Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska w jednostkach kontrolowanych, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność.....	29
5.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności	30
5.4. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli	32

1. Wprowadzenie

1.1. Temat kontroli

Najwyższa Izba Kontroli, działając na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, przeprowadziła kontrolę doraźną, oznaczoną numerem I/03/002, postępowania o zamówienie publiczne udzielone przez Ministerstwo Obrony Narodowej na dostawę kołowego transportera opancerzonego.

1.2. Ogólne tło badanej problematyki

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego podjęła kontrolę z inicjatywy własnej uwzględniając wystąpienie do Izby parlamentarzystów oraz skargi organizacji społecznych, a także artykuły prasowe sugerujące nieprawidłowości w postępowaniu o ww. zamówienie publiczne.

1.3. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było zbadanie i ocena postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę kołowego transportera opancerzonego, zwanego dalej KTO oraz podjęcia decyzji wyboru oferty złożonej przez Wojskowe Zakłady Mechaniczne w Siemianowicach Śląskich (WZM) i podpisania umowy z wymienionym zakładem z punktu widzenia kryteriów określonych w art. 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, tj. legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

1.4. Główne zagadnienia kontrolne

1. Cel pozyskania KTO przez Siły Zbrojne RP.
2. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę KTO.
3. Sposób rozpatrzenia protestów i skarg stron postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę KTO.

1.5. Okres objęty kontrolą i czas jej przeprowadzenia

Kontrolą objęto okres od sierpnia 2001 do grudnia 2002 r. Kontrolę przeprowadził Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego w okresie od 18 września do 12 lutego 2004 r.

¹ T.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła naruszenia ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych² (uozp) w zakresie zamówienia publicznego udzielonego przez Ministerstwo Obrony Narodowej na dostawę kołowego transportera opancerzonego. Postępowanie to przeprowadzone zostało w trybie przetargu dwustopniowego na zasadach szczególnych. Jednakże, w opinii NIK, rozstrzygnięcie postępowania o zamówienie publiczne na dostawę KTO było obciążone ryzykiem technicznym i ekonomicznym.

2.2. Synteza wyników kontroli

1. Potrzeby Sił Zbrojnych RP określone zostały przez Sztab Generalny WP (Generalny Zarząd Planowania Strategicznego – P5) w „Programie Przebudowy i Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001–2006” i „Programie rozwoju Sił Zbrojnych w latach 2003–2008”, a następnie zatwierdzone przez Ministra Obrony Narodowej decyzją Nr Z-6/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 lipca 2002 r.³

Wartość szacunkową zamówienia określono w wysokości 5.294.000,0 tys. zł, na podstawie limitu środków finansowych przyjętych do „Planu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001–2006” oraz uwzględniając ww. decyzję Nr Z-6/MON.

Przyjęto przedmiot zamówienia, tj. dostawę KTO, w oparciu o krajowe zdolności produkcyjne oraz import zespołów i technologii w latach 2004 – 2013 [szerzej str. 8-9].

2. Zastosowany tryb udzielenia zamówienia publicznego był zgodny z obowiązującymi w czasie przetargu przepisami ustawy o zamówieniach publicznych⁴, tj. w dniu ogłoszenia przetargu (14 sierpnia 2001 r.) oraz zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie określenia szczególnych zasad udzielania zamówień publicznych ze względu na ochronę bezpieczeństwa narodowego, ochronę tajemnicy państwowej, stan kłeski żywiolowej lub inny ważny interes państwa⁵. Zatem działania te należy uznać za legalne i rzetelne [szerzej str.11-16].
3. Badanie kontrolne wykazało, iż przedmiotem postępowania o zamówienie publiczne był wyrób o zaawansowanych parametrach taktyczno-technicznych, nie będący jeszcze

² T.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm.

³ Decyzja Nr Z-6/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie zmiany ilości i terminów dostawy kołowych transporterów opancerzonych, kołowych podwozi bazowych dla potrzeb rodzajów wojsk i służb oraz przeciwpancernych pocisków kierowanych różnego zasięgu i przeznaczenia bojowego, określonych w „Planie modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001 – 2006”, a także ustalenia zasad uwzględnienia dostaw tego uzbrojenia w kolejnych planach modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP oraz dokumentach dotyczących planowania i wykonywania budżetu resortu obrony narodowej (niepublikowana).

⁴ Zgodnie z art. 54 pkt 1 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (t.j. Dz. U. z 1998 r. Nr 119, poz. 773 ze zm.) obowiązującej w dniu ogłoszenia przetargu, tj. 14. sierpnia 2001 r., wybór przetargu dwustopniowego m.in. „stosuje się w przypadku, gdy zachodzi jedna z następujących okoliczności: 1) nie można z góry określić cech technicznych i jakościowych zamawianych dostaw, usług lub robót budowlanych(...)”. Od dnia 2 marca 2004 r. obowiązuje ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.).

⁵ Dz. U. Nr 109, poz. 524 ze zm. Zgodnie z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie prowadzenia postępowań o zamówienie publiczne na zasadach szczególnych (Dz. U. Nr 55, poz. 475) - „do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zasadach szczególnych, wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia (tj. 28.05.2002 r.), stosuje się przepisy dotychczasowe” (tj. wyżej przywołane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r.).

w produkcji seryjnej. Oferenci przedstawili prototypy, które miały spełnić wymagania taktyczno-techniczne w dniu dostawy, zgodnie z zawartą umową pomiędzy Zamawiającym i Dostawcą. Wszyscy oferenci akceptowali zasady w toku prowadzonego postępowania o zamówienie publiczne, a o wyborze oferty zdecydowała przede wszystkim cena wyrobu. Komisja przetargowa na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2002 r. zapoznała się z dokonaną oceną ofert ostatecznych w zakresie zgodności ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia i stwierdziła, iż *„wszystkie wyroby będące przedmiotem ofert są na dzień dzisiejszy (tj. 26 listopada 2002 r.- przyp. NIK) prototypami, w wersji spełniającej wymagania Zamawiającego będą dopiero w 2004 roku, tj. przy rozpoczęciu dostawy”* [szerzej str. 9-16].

4. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że wybór pojazdu w wersji prototypu wiąże się z ryzykiem niepozyskania kołowych transporterów bojowych i kołowych podwozi bazowych o parametrach taktyczno-technicznych określonych w umowie. W stanowisku MON, wyrażonym w wyjaśnieniu dla NIK w dniu 24 listopada 2003 r. przez członka Zespołu ds. Badań Testowych KTO, a obecnie starszego specjalistę w Biurze Pełnomocnika MON ds. wdrożenia kołowych transporterów opancerzonych), wskazano, iż *„(...) z punktu widzenia technicznego na dzień 12.11.2002 r. oraz 15.04.2003 r. nie było i nie ma do dnia dzisiejszego, tj. 21.11.2003 r., żadnego zagrożenia spełnienia podstawowych wymagań taktyczno-technicznych i funkcjonalnych KTO”* przez fińskiego partnera WZM, firmę PATRIA Vehicles Oy [szerzej str. 9-16].
5. Wybrano ofertę zawierającą najniższą cenę, która wynosiła 4.925.248,4 tys. zł brutto Wojskowych Zakładów Mechanicznych w Siemianowicach Śląskich (pozostałe dwie oferty wynosiły 5.367.939 tys. zł – Huta Stalowa Wola S.A. i 6.998.500 tys. zł – Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Mechanicznych (OBRUM) w Gliwicach). Kwotę tę ujęto w umowie zawartej w dniu 15 kwietnia 2003 r. pomiędzy Ministerstwem Obrony Narodowej (Zamawiający) a Wojskowymi Zakładami Mechanicznymi w Siemianowicach Śląskich (Dostawca). Wartość umowy była zatem niższa od planowanego wydatku o 368.751,6 tys. zł, tj. 6,7%, co należy ocenić jako działanie gospodarne. Zaoszczędzone środki przeznaczono na wykonanie, według oddzielnych procedur, aplikacji wozów: dowodzenia, rozpoznawczych, inżynieryjnych, pomocy technicznej i ewakuacji medycznej, w oparciu o kołowe podwozia bazowe [szerzej str. 20-22].
6. W dniu 19 grudnia 2002 r. Minister Obrony Narodowej zatwierdził protokół postępowania o zamówienie publiczne na wyroby będące przedmiotem ofert ostatecznych złożonych w dniu 12 listopada 2002 r. Oferowane wyroby były prototypami, natomiast w wersji spełniającej wymagania Zamawiającego miały być gotowe - zgodnie z umową - do dnia 15 grudnia 2004 roku, tj. przy rozpoczęciu dostawy fabrycznie nowych kołowych transporterów opancerzonych oraz kołowych podwozi bazowych wraz z dokumentacją techniczno-eksploatacyjną.
W protokole postępowania Minister Obrony Narodowej zatwierdził ilości i strukturę dostawy KTO zgodnie z przedmiotem zamówienia w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) drugiego etapu postępowania, tj. 690, z tego 313 KTO-bojowe w układzie konstrukcyjnym 8x8 i 345 KTO-bazowe w układzie konstrukcyjnym 8x8 oraz 32 podwozia bazowe w układzie konstrukcyjnym 6x6 [szerzej str. 20-22].
7. W toku kontroli stwierdzono, iż przyjęty tryb postępowania o zamówienie publiczne, tj. przetarg dwustopniowy na zasadach szczególnych, pozwolił na sformułowanie

ostatecznych warunków taktyczno-technicznych w SIWZ oraz w umowie zawartej 15 kwietnia 2003 roku na wyrób, którego parametry jakościowe i techniczne odpowiadają wymogom współczesnych operacji wojskowych. Przedmiot zamówienia w umowie był zgodny z SIWZ [szerzej str. 17-22].

8. Ustalono, że dotychczasowa działalność Wojskowych Zakładów Mechanicznych w Siemianowicach Śląskich polegała na wykonywaniu remontów modernizacyjnych sprzętu pancernego i pojazdów samochodowych, a w zakresie nowych projektów realizowano modernizację wozów rozpoznawczych. WZM nie prowadziły natomiast ani nie zarządzały dużymi przedsięwzięciami o charakterze produkcyjnym.

Kontrola wykazała, że w odniesieniu do wymagań dotyczących sytuacji finansowej określonych w art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy o zamówieniach publicznych⁶ oferent na etapie składania oferty wstępnej, tj. w sierpniu 2001 roku znajdował się w stabilnej sytuacji finansowej w zakresie działalności bieżącej. Natomiast w momencie rozstrzygnięcia przetargu, tj. na koniec 2002 r., sytuacja finansowa WZM uległa pogorszeniu, co mogło - w ocenie NIK - spowodować utrudnienia m.in. w pozyskaniu kredytów dla realizacji przedmiotowego zamówienia [szerzej str. 20-22].

9. W opinii Najwyższej Izby Kontroli, podjęcie ryzyka dotyczącego zarówno strony ekonomicznej jak i technicznej, uzasadnione było celami, którymi jest dostawa wozów bojowych o zaawansowanych parametrach taktyczno-technicznych spełniających wymogi współczesnych operacji wojskowych oraz zainicjowanie restrukturyzacji w segmencie przedsiębiorstw przemysłu zbrojeniowego [szerzej str. 17-20].
10. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rozpatrywanie protestów i skarg stron postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na KTO przez Komisję przetargową i Ministra Obrony Narodowej nie naruszało zapisów ustawy o zamówieniach publicznych [szerzej str. 22-27].

2.2. Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wniosek do Ministra Obrony Narodowej, by realizując uprawnienia i obowiązki wynikające ze sprawowanego nadzoru, zapewnił warunki sprzyjające podejmowaniu w Wojskowych Zakładach Mechanicznych w Siemianowicach Śląskich skutecznych działań na rzecz realizacji przedmiotowego zamówienia jak również wyegzekwował od podległych komórek organizacyjnych resortu obrony narodowej realizację zadań, wynikających z zapisów umowy na dostawę kołowych transporterów opancerzonych oraz kołowych podwozi bazowych, dotyczących weryfikacji, określonych w tej umowie, parametrów taktyczno-technicznych dostarczonych wozów.

⁶ Art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy o zamówieniach publicznych brzmi: „znajduje się w sytuacji finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia”.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Pozyskanie kołowego transportera opancerzonego dla Sił Zbrojnych

- Zobowiązania sojusznicze

Ustalono, iż potrzeby Sił Zbrojnych RP w zakresie pozyskania KTO dla Wojsk Lądowych wynikają z zobowiązań sojuszniczych RP w ramach Paktu Północnoatlantyckiego. Zostały one sprecyzowane w jednym z Celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych skierowanym do Wojsk Lądowych. Zawarte w celu EL 0858 pn. „Zmechanizowane pojazdy bojowe” wymagania obligowały Polskę do wyposażenia Lądowych Sił Wysokiej Gotowości w KTO. Dla KTO określono wymagania standaryzacyjne w zakresie wyposażenia wozów bojowych, w tym m.in. w nowoczesne systemy kierowania ogniem (SKO), dalmierze laserowe, nowe kalibry dział (armat) głównego uzbrojenia, systemy przeciwpancernych pocisków kierowanych oraz systemy łączności wewnętrznej i zewnętrznej. Wypracowane w Sztabie Generalnym WP z udziałem wykonawcy ww. Celu, tj. Dowództwa Wojsk Lądowych stanowisko w sprawie jego realizacji, zaakceptowane przez Ministra Obrony Narodowej, obligowało Siły Zbrojne RP do wykonania jego postanowień.

- Program Przebudowy i Modernizacji Sił Zbrojnych RP

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001–2006⁷, Minister Obrony Narodowej wprowadził „Program Przebudowy i Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001–2006” oraz „Program rozwoju Sił Zbrojnych w latach 2003–2008”.

W ww. „Programie przebudowy (...) 2001–2006” założono pozyskanie dla Wojsk Lądowych 120 kołowych transporterów opancerzonych – bojowych oraz 95 kołowych podwozi bazowych pod zabudowę specjalną, a docelowo określono potrzeby Wojsk Lądowych na 3100 sztuk tych pojazdów. Celem było wyposażenie w KTO-bojowe trzech batalionów zmechanizowanych oraz w wozy zabezpieczające w oparciu o kołowe podwozia bazowe.

W toku kontroli stwierdzono, że Minister Obrony Narodowej podjął decyzję dotyczącą zmiany ilości i terminów dostawy KTO w latach 2004–2013 na podstawie założeń taktyczno-operacyjnych użycia sił zbrojnych, wynikających z koncepcji strategicznej NATO, przyjętych warunków modernizacji i przebudowy sił zbrojnych, a także założenia, że finansowanie programów będzie oparte wyłącznie ze środków budżetowych.

Ostateczne ilości i terminy dostaw kołowych transporterów opancerzonych - bojowych, kołowych podwozi bazowych dla potrzeb rodzajów wojsk określono w załączniku do decyzji Nr Z-6/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie zmiany ilości i terminów dostawy kołowych transporterów opancerzonych w latach 2004–2013. Według „Harmonogramu realizacji programu pozyskania KTO” planowano:

⁷ Dz. U. Nr 76, poz. 804 ze zm.

Wyszczególnienie		Razem 2004 -2013	Wartość (w mln zł)
KTO	Bojowy	313	3 130
	Bojowy bez wieży	87	305
	Bazowy	290	1859
Razem		690	5 294

(Źródło: załącznik do decyzji nr Z-6/MON)

Na podstawie ww. decyzji Ministra Obrony Narodowej określono wielkość środków na dostawę kołowego transportera opancerzonego w poszczególnych latach:

(w mln zł)

20	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
60,0	598,0	587,0	583,0	583,0	603,0	612,0	642,0	513,0	513,0	5.294,0

(Źródło: Departament Budżetowy MON)

W SIWZ drugiego etapu postępowania o zamówienie publiczne przesłanym oferentom w dniu 2 sierpnia 2002 r., określono przedmiot zamówienia w ilości 690 wozów bojowych na dostawę w latach 2003-2014, z tego 313 KTO-bojowe w układzie konstrukcyjnym 8x8, 345 podwozia bazowe w układzie konstrukcyjnym 8x8 oraz 32 podwozia bazowe w układzie konstrukcyjnym 6x6.

W umowie z dnia 15 kwietnia 2003 r. zawartej pomiędzy MON a WZM, przedmiot umowy określono, zgodnie z SIWZ, w ilości 690 KTO za 4.925.248.449,46 zł (przy planowanych środkach budżetowych – 5.294,0 mln zł).

Umowa na dostawę kołowych transporterów opancerzonych została zaksięgowana w kwocie 4.925.248.449,46 zł (w rozdziale 75201 „wojska lądowe”, § 606 – „wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych”) i ujęta w ewidencji umów wieloletnich realizowanych przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych w ramach zakupów centralnych planu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych.

3.2. Określenie wymagań jakim ma odpowiadać kołowy transporter opancerzony

W ogłoszonym 14 sierpnia 2001 r. przetargu dwustopniowym na dostawę KTO w oparciu o własne zdolności produkcyjne i import technologii, w latach 2002–2006, sformułowano przedmiot zamówienia, kryteria wyboru oferty i ich znaczenie (w %) oraz termin i miejsce składania ofert, tj. 27 listopada 2001 r., Departament Zaopatrywania SZ MON.

Wartość szacunkową zamówienia w pierwszym etapie postępowania o zamówienie publiczne określono w wysokości 1.043.770.489,76 zł (netto) i 1.273.400.000,00 zł (brutto) w oparciu o limit środków finansowych przyjęty do „Planu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001–2006”.

Wymagania jakościowe i techniczne, jakim ma odpowiadać kołowy transporter opancerzony sformułowano w „Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na Dostawę

Kołowych Transporterów Opancerzonych Bojowych i Kołowych Podwozi Bazowych, w latach 2002 – 2006, o wartości przekraczającej 30.000 EURO” (SIWZ).

W Załączniku nr 6 do SIWZ I etapu pn. „Charakterystyka Taktyczno-Techniczna” przedmiotu zamówienia określono:

- 1) wymagania ogólne dla KTO-bojowego,
- 2) wymagania podstawowe dla podwozia bazowego – kołowego transportera opancerzonego,
- 3) wymagania podstawowe dla systemu wieżowego.

W załączniku nr 2 do SIWZ I etapu określono „Metodologię oceny oferty” oraz zasady obliczania ocen częściowych. Przyjęto wzór z odniesieniem do najkorzystniejszego zaoferowanego parametru podlegającego ocenie.

Zamawiający na podstawie art. 36 ust. 1 i 3 ustawy o zamówieniach publicznych⁸, na podstawie zadanych przez uczestników postępowania pytań do SIWZ w pierwszym etapie postępowania, na dostawę kołowego transportera opancerzonego bojowego i kołowego transportera bazowego w latach 2002-2006, wprowadził zmiany w załączniku nr 6 do SIWZ, tj. Charakterystyce Taktyczno-Technicznej (ChT-T). Zmodyfikowana została m.in. treść dotycząca wprowadzenia uzbrojenia głównego armaty oraz podwyższono wymagania dla systemu kierowania ogniem. Na etapie ostatecznym SIWZ określono m.in., iż wieża powinna być dwuosobowa i wyposażona w armatę kalibru 30 mm⁹.

Ustalono, iż kolejnym etapem formułowania parametrów taktyczno-technicznych były testy przeprowadzone według „Programu testów KTO-bojowego” zatwierdzone 19 kwietnia 2002 roku przez przewodniczącego Komisji przetargowej.

Kontrola wykazała, iż na posiedzeniu Komisji przetargowej w dniu 26 czerwca 2002 roku wykonanie testów KTO oceniono następująco:

- wszystkie testy zostały zrealizowane zgodnie z planem i wymaganym zakresem;
- w oparciu o wyniki testów sformułowano odrębną opinię dotyczącą podwozi i systemów wieżowych, w której stwierdzono m.in., że testowane podwozia są wyrobami porównywalnymi pod względem właściwości taktyczno-technicznych, systemy wieżowe z armatą 30 mm są na etapie prototypu, a wybór parametrów taktyczno-technicznych do oceny ofert stwarza duże problemy.

Z ustaleń kontroli wynikało, że ostateczne wymagania oraz parametry podlegające ocenie zostaną zaproponowane przez Zespół Ekspertów i na tej podstawie Komisja dokona ostatecznego wyboru kluczowych parametrów.

Na posiedzeniu Komisji w dniu 5 lipca 2002 roku w oparciu o przedstawioną propozycję Zespołu Ekspertów dotyczącą wymagań ostatecznych dla KTO-bojowego stwierdzono m.in., że w zakresie parametrów taktyczno-technicznych podlegających ocenie niektóre z proponowanych parametrów nie są w chwili obecnej mierzalne, „a Komisja ujmując je w kryteriach oceny ofert, będzie musiała opierać się tylko i wyłącznie na

⁸ Art. 36 ust. 1 i 3 ustawy o zamówieniach publicznych stanowi, iż: (ust. 1): „Dostawca, wykonawca lub organizacje, o których mowa w art. 79b, mogą zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie specyfikacji istotnych warunków zamówienia (...) Zamawiający zobowiązany jest niezwłocznie udzielić wyjaśnień (...); ust. 3: W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamawiający może w każdym czasie, przed upływem terminu składania ofert, zmodyfikować treść dokumentów zawierających specyfikację istotnych warunków zamówienia. Dokonane w ten sposób uzupełnienie przekazuje niezwłocznie wszystkim dostawcom oraz wykonawcom i jest dla nich wiążące (...).”

⁹ Przy porównywalnych cenach systemów wieżowych z armatami 25 lub 30 mm, armata kalibru 30 mm charakteryzuje się większym zasięgiem, a amunicja do niej większą skutecznością przebijania pancerza.

deklaracjach Oferentów.” Parametry te zostały podane łącznie z ich wymaganymi krytycznymi wartościami oraz współczynnikami wagowymi.

Komisja przyjęła następującą konkluzję: „*Generalnie można stwierdzić, (co zostało podkreślone w opracowaniu Zespołu Ekspertów), że wszystkie oferowane transportery spełniają wymagania stawiane przez wojsko, a różnice w wartości poszczególnych parametrów są na tyle małe, że mogą być pominięte. Proponuje się więc, aby przy ocenie ofert położyć większy nacisk na cenę, offset i aspekty gwarancyjno-serwisowe*”.

Na podstawie art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o zamówieniach publicznych Zamawiający zwołał w dniu 11 września 2002 r. zebranie uczestników postępowania przetargowego o udzielenie zamówienia publicznego na KTO¹⁰, podczas którego m.in. zadano następujące pytanie: „*W jaki sposób na wybór oferty ostatecznej będą miały wpływ wyniki testów poligonowych i instytutowych, biorąc pod uwagę fakt, iż przy kryteriach wyboru oferty przez Zamawiającego zostało pominięte kryterium związane z parametrami taktyczno – technicznymi wyrobu*”.

Udzielona przez Komisję przetargową odpowiedź brzmiała: „*Wyniki testów kołowego transportera opancerzonego stanowiły podstawę do sformułowania przez Zamawiającego ostatecznych wymagań technicznych i jakościowych, określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określenie kryterium oceny ofert. Nie będą one miały żadnego wpływu na wybór najkorzystniejszej oferty.*”

Kontrola wykazała, iż realizując przetarg dwustopniowy w drugim etapie, tj. od dnia 2 sierpnia 2002 r., Zamawiający dokonywał na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych, modyfikacji parametrów w charakterystyce taktyczno-technicznej, precyzując stawiane wymagania jakościowe i techniczne wobec pozyskiwanego wyrobu.

Określenie i sprecyzowanie parametrów jakościowych i technicznych KTO-bojowego w II etapie postępowania o zamówienie publiczne miało na celu m.in. wybór systemu wieżowego i uzbrojenia głównego, możliwości montowania opancerzenia dodatkowego, integracji przeciwpancernych pocisków kierowanych (ppk) z systemem kierowania ogniem oraz ustalenia poziomu zaawansowania rozwiązań konstrukcyjnych proponowanego podwozia i systemu wieżowego.

3.3. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę kołowego transportera opancerzonego

3.3.1. W art. 54 ustawy o zamówieniach publicznych wymienione są przesłanki, których spełnienie uzasadnia zastosowanie trybu przetargu dwustopniowego. W myśl art. 54 pkt 2 ustawy przetarg dwustopniowy może być stosowany w przypadku, gdy nie można z góry określić szczegółowych cech zamawianych usług w taki sposób, aby umożliwić wybór najkorzystniejszej oferty. Zgodnie z art. 53 ww. ustawy w przetargu dwustopniowym w pierwszym etapie dostawcy i wykonawcy składają oferty wstępne bez podawania ceny, a zamawiający może żądać od dostawców i wykonawców określenia parametrów przedmiotu zamówienia. Drugi etap jest przetargiem, którego zasięg jest ograniczony do wybranych oferentów i może być poprzedzony negocjacjami zamawiającego z oferentami. Ustawa dopuszcza prowadzenie negocjacji w celu ustalenia treści oferty wstępnej. Przedmiotem

¹⁰ Protokół z zebrania uczestników postępowania przetargowego o udzielenie zamówienia publicznego na kołowy transporter opancerzony bojowy i kołowe podwozie bazowe dla potrzeb rodzajów wojsk i służb, które odbyło się w Departamencie Zaopatrzenia Sił Zbrojnych w dniu 11 września 2002 r.

negocjacji nie może być cena i mogą być one prowadzone aż do chwili wystosowania zaproszeń do złożenia ofert ostatecznych. Zamawiający może prowadzić z każdym dostawcą lub wykonawcą negocjacje dotyczące treści złożonej przez niego oferty wstępnej, zachowując w tajemnicy treść prowadzonych negocjacji, a po złożeniu ofert wstępnych zamawiający może dokonać zmiany wymagań technicznych i jakościowych, określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a także zmienić kryteria oceny ofert (art. 58 i art. 59). O dokonanych zmianach specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający ma obowiązek poinformowania dostawców lub wykonawców w zaproszeniu do składania ofert ostatecznych (art. 60). Zgodnie z art. 61 ustawy do drugiego etapu przetargu zamawiający wybiera dostawców lub wykonawców, których oferty spełniają określone w specyfikacji wstępnej wymagania, zapraszając ich do składania ofert ostatecznych zawierających cenę. W zaproszeniu określa się miejsce i termin składania ofert ostatecznych.

Na podstawie delegacji przewidzianej w art. 4 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie określenia szczególnych zasad udzielania zamówień publicznych ze względu na ochronę bezpieczeństwa narodowego, ochronę tajemnicy państwowej, stan kłęski żywiłowej lub inny ważny interes państwa. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonym na zasadach szczególnych, stosuje się przepisy ustawy o zamówieniach publicznych, z wyjątkiem przepisów dotyczących jawności protokołu postępowania i dokumentacji podstawowych czynności związanych z postępowaniem, ogłoszeń o postępowaniu i jego wynikach, przepisów art. 38 ust. 2 i 3, art. 51 ust. 1, art. 57, art. 81, art. 84 ust. 2, dotyczących odwołań, dotyczących wymogu zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wyboru trybu innego niż przetarg nieograniczony.

3.3.2. Zamawiający, zgodnie z obowiązującymi w czasie przetargu przepisami art. 54 pkt 1 i 2 ustawy o zamówieniach publicznych, zastosował tryb przetargu dwustopniowego na zasadach szczególnych.

W uzasadnieniu do przyjęcia ww. trybu udzielenia zamówienia wskazano, iż zastosowany tryb zamówienia: *„pozwala na uszczegółowienie parametrów taktyczno-technicznych i jakościowych zamawianych wyrobów, co w konsekwencji umożliwi pozyskanie dla Sił Zbrojnych RP nowoczesnych kołowych transporterów opancerzonych bojowych i kołowych podwozi bazowych pod zabudowę specjalną dla rodzajów wojsk.”*

Zastosowanie zasad szczególnych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie określenia szczególnych zasad udzielania zamówień publicznych ze względu na bezpieczeństwo państwa, stan kłęski żywiłowej lub inny ważny interes państwa¹¹ uzasadniano tym, iż: *„zakup transporterów związany jest z ochroną bezpieczeństwa narodowego, ponieważ przedmiotowy sprzęt będzie w jednostkach wojskowych, zatem wpłynie na podwyższenie ich gotowości bojowej.”*

Wniosek na dostawę w latach 2001-2006 kołowych transporterów opancerzonych bojowych oraz kołowych podwozi bazowych ujętych w „Planie modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001-2006” zatwierdzony został w dniu 31 lipca 2001 r. przez Ministra Obrony Narodowej. Ze względu na 1,5-roczny okres prowadzonego postępowania o zamówienie publiczne, przetarg ten prowadzony był po powołaniu kolejnego Ministra Obrony Narodowej.

¹¹ Dz. U. Nr 109, poz. 524 ze zm.

Podstawą wszczęcia postępowania o zamówienie publiczne na kołowy transporter opancerzony była decyzja Nr 174/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 sierpnia 2001 r. (zmieniona decyzją Nr 30/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 lutego 2002 r., decyzją Nr 146/MON Ministra Obrony Narodowej z 11 czerwca 2002 r. i decyzją Nr 194/MON Ministra Obrony Narodowej z 16 lipca 2002 r.) oraz „Plan udzielenia zamówienia publicznego na dostawę kołowego transportera opancerzonego bojowego oraz kołowego podwozia bazowego dla potrzeb rodzajów wojsk i służb” zatwierdzony 14 sierpnia 2001 r. przez Ministra Obrony Narodowej.

Zgodnie z przyjętą koncepcją realizacji przetargu, tj. uzyskania docelowo dostawy w oparciu o własne zdolności produkcyjne i import technologii kołowych transporterów opancerzonych bojowych (KTO-bojowy) i kołowych podwozi bazowych (KTO-bazowy) pod zabudowę specjalną od krajowego producenta (ulokowanie produkcji w krajowym przemyśle)¹², komisja przetargowa wytypowała 5 firm dysponujących, w ocenie MON, wystarczającymi mocami produkcyjnymi, do których przekazano ogłoszenie o przetargu.

Ogłoszenie o przetargu dwustopniowym przesłano 14 sierpnia 2001 r. do pięciu oferentów:

1. Zakłady Mechaniczne „BUMAR – ŁABĘDY” S.A.,
2. Wojskowe Zakłady Motoryzacyjne Nr 5 w Poznaniu,
3. Wojskowe Zakłady Mechaniczne w Siemianowicach Śląskich,
4. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Mechanicznych OBRUM w Gliwicach,
5. Huta Stalowa Wola S.A. w Stalowej Woli.

Termin składania ofert upływał 27 listopada 2001 r.¹³

Podstawą działania Komisji Przetargowej, powołanej decyzją Nr 174/MON w dniu 02.08.2001 r., był „Regulamin Organizacyjny Działania Komisji” zatwierdzony 10 sierpnia 2001 r. przez Ministra Obrony Narodowej. Wyżej przywołaną decyzją z dnia 2 sierpnia 2002 r. Minister Obrony Narodowej powołał Komisję przetargową, której przewodniczył dyrektor Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych. W skład Komisji weszli przedstawiciele Dowództwa Wojsk Lądowych, Sztabu Generalnego WP, Departamentu Polityki Zbrojeniowej, Departamentu Budżetowego i Departamentu Zaopatrywania Sił Zbrojnych.

W posiedzeniach Komisji przetargowej jako obserwatorzy prac komisji uczestniczyli przedstawiciele sejmowej Komisji Obrony Narodowej oraz przedstawiciele Ministra Gospodarki. W skład Komisji powołany został przez Ministra Obrony Narodowej przedstawiciel Wojskowych Służb Informacyjnych.

Powołano także Zespół Ekspertów, któremu przewodniczył dyrektor Wojskowego Instytutu Techniki Pancernej i Samochodowej (WITPiS), a w skład Zespołu weszli przedstawiciele Wojsk Lądowych, Departamentu Polityki Zbrojeniowej, Sztabu Generalnego WP i Wojskowego Instytutu Technicznego Uzbrojenia (WITU).

¹² Jedną z przesłanek ogłoszenia zamówienia na KTO była realizacja programu rządowego w zakresie restrukturyzacji przemysłu obronnego. W piśmie Ministra Gospodarki Janusza Steinfoffa z dnia 06.08.2001 r. do Ministra Obrony Narodowej Bronisława Komorowskiego stwierdzono, iż : „(...)proponuję, aby przetargi na kołowy transporter opancerzony i przeciwpancerny pocisk kierowany zostały ogłoszone do końca sierpnia br. (tj. 2001 r.)”. Przesłanką dla takiego zamówienia było „pozyskanie przez spółki przemysłu obronnego zamówień na zrealizowanie przychodów z tego tytułu i kontynuacji działań na rzecz restrukturyzacji sektora zbrojeniowego oraz przekształcenia go w skonsolidowaną i elastyczną strukturę produkcyjną, która spełniałaby wymogi efektywności ekonomicznej oraz była w stanie szybko reagować na zmieniające się potrzeby odbiorców krajowych i zagranicznych”.

¹³ Termin ten został zmieniony na dzień 12 listopada 2002 r.

Sformułowane w I etapie postępowania o zamówienie publiczne parametry taktyczno-techniczne stanowiły podstawę do ostatecznego ich sformułowania w momencie składania ofert w II etapie postępowania.

W części VI SIWZ (Opis wszelkich innych niż cena kryteriów, którymi Zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty) stwierdzono, iż Komisja przetargowa będzie kwalifikować oferty według niżej przedstawionej kolejności:

Etap I:

1. Sprawdzenie i ocena ofert pod względem wymogów ustawowych (formalnopravných).
2. Sprawdzenie czy oferta spełnia wymogi określone w niniejszej specyfikacji. Ocena techniczna proponowanych do dostawy wyrobów.
3. Przeprowadzenie negocjacji, dotyczących treści złożonych ofert wstępnych, zgodnie z art. 58 ustawy o zamówieniach publicznych.

Zamawiający przewiduje także możliwość zmiany kryteriów, zgodnie z art. 59 ustawy o zamówieniach publicznych. O zmianie oferenci zostaną powiadomieni w zaproszeniu do składania ofert ostatecznych.

Do drugiego etapu przetargu Zamawiający wybierze oferentów, których oferty spełniają wymagania określone w specyfikacji lub ustalone w wyniku negocjacji, zapraszając ich do złożenia oferty ostatecznej, zawierającej cenę.

Etap II:

1. Wybór oferty najkorzystniejszej na podstawie niżej wymienionych kryteriów, dla oferowanego (oferowanych) wyrobu (wyrobów), z uwzględnieniem zmian przyjętych w ramach negocjacji, spośród zgłoszonych ofert ostatecznych.
2. Do kryteriów oceny oferty należeć będą w kolejności:
 - 1) cena wyrobu – max 40 pkt.,
 - 2) wybrane parametry taktyczno-techniczne – max 30 pkt.,
 - 3) stopień polonizacji wyrobu – max 20 pkt.,
 - 4) warunki gwarancji i serwisowania – max 10 pkt.(...).

W odniesieniu do tak sformułowanego kryterium oceny w II etapie postępowania „wybranych parametrów taktyczno-technicznych”, Zamawiający wyjaśnił oferentom, iż do tego katalogu parametrów należeć będą: *„siła ognia, ruchliwość i opancerzenie wyrobu oraz parametry z grupy eksploatacyjnych. Będą one oceniane, zgodnie z metodologią określoną w załączniku nr 2 do SIWZ – parametr badany będzie porównywany do najkorzystniejszego zaoferowanego parametru.”*

Zgodnie z art. 53 ustawy o zamówieniach publicznych¹⁴ spośród 5 oferentów, do których wystosowano zaproszenie, ofertę wstępną złożyło 3 oferentów, tj. Wojskowe Zakłady Mechaniczne w Siemianowicach Śląskich, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Mechanicznych (OBRUM) w Gliwicach i Huta Stalowa Wola S.A. W ofercie wstępnej 3 oferentów zadeklarowało spełnianie wymogów SIWZ sformułowanych dnia 20 sierpnia 2001 roku przez Zamawiającego. Oferty wstępne złożone przez dostawców zawierały wariantowe rozwiązania konfiguracji podwozia z systemem wieżowym.

¹⁴ Art. 53 ustawy o zamówieniach publicznych brzmi: *„W przetargu dwustopniowym w pierwszym etapie dostawcy i wykonawcy składają oferty wstępne bez podawania ceny, a zamawiający może żądać od dostawców i wykonawców określenia parametrów przedmiotu zamówienia. Drugi etap jest przetargiem, którego zasięg jest ograniczony do wybranych oferentów i może być poprzedzony negocjacjami zamawiającego z oferentami”.*

Oferenci złożyli m.in. oświadczenie wymagane na podstawie art. 22 ust. 7 i art. 22 ust. 5 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych, w którym deklarowali, że przesłanka ta nie występuje.¹⁵

Członkowie Komisji przetargowej, członkowie Zespołu Ekspertów oraz pozostałe osoby uczestniczące w postępowaniu, w tym Minister Obrony Narodowej i Sekretarz Stanu - I Zastępca Ministra Obrony Narodowej złożyli oświadczenie w trybie art. 20 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o zamówieniach publicznych.

Podniesiony został zarzut przez pozostałych oferentów, tj. Hutę Stalowa Wola S.A. i firmę Steyer, iż do przetargu dopuszczone zostały zakłady WZM Siemianowice Śląskie, którego organem założycielskim jest Minister Obrony Narodowej, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1999 r.¹⁶, co może naruszać art. 20 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych, tj. pozycja prawna i faktyczna osoby Ministra Obrony Narodowej w stosunku do WZM może budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

NIK podziela w tym zakresie stanowisko MON, iż nie zachodzi przesłanka braku bezstronności, co wynika z niżej wyprowadzonej wykładni przywołanego art. 20 ustawy o zamówieniach publicznych¹⁷.

Otwarcie ofert wstępnych nastąpiło 29 listopada 2001 r. Zamawiający stwierdził w dniu 3 grudnia 2001 r., iż przedstawione oferty są ważne pod względem formalnoprawnym, tzn. odpowiadają SIWZ I etapu postępowania.

W dniu 4 stycznia 2002 r. poinformowano oferentów o spełnieniu wymogów formalnych i wymogów określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz zakwalifikowaniu do II etapu (etap ostateczny) postępowania o zamówienie publiczne na kołowy transporter opancerzony.

Kontrola wykazała, iż w odniesieniu do spełniania wymagań określonych w Charakterystyce Taktyczno-Technicznej (załącznik nr 6 do SIWZ) sformułowanych w I etapie postępowania o zamówienie publiczne, oferenci przedstawili różny poziom rozwiązań konstrukcyjnych podwozia i systemów wieżowych oraz etap wdrożenia KTO-bojowego do produkcji.

¹⁵ Art. 22 ust. 5 ustawy o zamówieniach publicznych brzmi: „*W postępowaniu o zamówienie, którego wartość przekracza kwotę, o której mowa w art. 15 ust. 1 (tj. 30 000 EURO - przyp. NIK), zamawiający wzywa dostawców lub wykonawców do złożenia oświadczenia, czy pozostają w stosunku zależności lub dominacji w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447) z innymi uczestnikami postępowania lub zamawiającym albo osobami zamawiającymi biorącymi udział w postępowaniu*”, a art. 22 ust. 7 ma brzmienie: „*Zamawiający wyklucza z postępowania uczestników postępowania, którzy nie złożyli oświadczenia w wymaganym terminie lub pozostają w stosunku zależności z innymi uczestnikami postępowania.*”

¹⁶ Dz. U. Nr 95, poz. 1102, załącznik nr 2, poz. 10.

¹⁷ Okoliczność, że Minister Obrony Narodowej jest organem założycielskim dla jednego z oferentów nie mieści się w zakresie art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy o zamówieniach publicznych. Przepis art. 20 ma zapewnić bezstronność osób występujących w postępowaniu o zamówienie publiczne po stronie zamawiającego. Przyjęcie stanowiska, że naruszeniem bezstronności jest występowanie w charakterze zamawiającego organu, który jest jednocześnie organem założycielskim przedsiębiorstwa będącego jednym z oferentów prowadziłoby do faktycznego wyeliminowania takich przedsiębiorstw z możliwości ubiegania się o zamówienie publiczne w sytuacji, w której zamawiającym jest organ założycielski. Nie sposób przyjąć, że celem ustawodawcy było objęcie dyspozycją art. 20 ust. 1 pkt 3 sytuacji, w której zamawiający jest jednocześnie organem założycielskim jednego z oferentów. Celem art. 20 jest bowiem wyeliminowanie przypadków, w których między osobami działającymi po stronie zamawiającego a oferentami istnieją ukryte powiązania, które mogłyby mieć wpływ na bezstronność decyzji podejmowanych przez zamawiającego. Takiego charakteru nie mają relacje łączące Ministra Obrony Narodowej i przedsiębiorstwo, dla którego ten Minister jest organem założycielskim. Informacja o tych relacjach jest przecież powszechnie dostępna (por. art. 38 pkt 10 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tj. Dz. U. Nr 17, poz. 209 ze zm.).

Zamawiający dokonał analizy spełniania wymagań parametrów zawartych w SIWZ przez oferentów. Przede wszystkim brane były pod uwagę takie parametry jak charakterystyka uzbrojenia głównego, system kierowania ogniem, odporność wieży na przebicie, integracja podwozia z systemem wieżowym i z przeciwpancernymi pociskami kierowanymi, poziom preferowanych rozwiązań konstrukcyjnych integracji podwozia i systemu wieżowego (prototyp, seria próbna, produkcja seryjna).

Komisja przetargowa przeprowadziła z każdym dostawcą negocjacje dotyczące treści złożonej oferty wstępnej, zachowując w tajemnicy treść prowadzonych negocjacji.

W oparciu o wyniki testów oferowanych wyrobów (testy omówiono w pkt 3.4. niniejszej „Informacji”) i przeprowadzonych negocjacji z dostawcami, zgodnie z art. 59 ustawy o zamówieniach publicznych, 2 sierpnia 2002 r. opracowano ostateczne wymagania techniczne i jakościowe zamawianych wyrobów oraz kryteria oceny ofert.

W pkt. VI *Opis wszelkich innych niż cena kryteriów, którymi Zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty* przyjęto ocenę oferty przy zastosowaniu następujących kryteriów:

- cena oferty - znaczenie - 60%,
- polonizacja wyrobu - znaczenie - 25%,
- warunki gwarancji - znaczenie - 15%.

Szczegółowy opis obliczania ww. kryteriów oraz warunków, jakie należy w tym zakresie spełnić, przedstawiono oferentom w załączniku nr 3 do SIWZ.

W Zaproszeniu do oferentów z dnia 2 sierpnia 2002 r. Zamawiający poinformował, że w oparciu o art. 59 uozp, w stosunku do pierwszego etapu postępowania, zmienił wymagania techniczne i jakościowe zamawianych wyrobów oraz kryteria oceny ofert.

Kontrola wykazała, że w świetle art. 59 ustawy o zamówieniach publicznych zmiana ta była legalna.¹⁸

Zakres zmian wymagań technicznych i jakościowych dokonał zamawiający na podstawie testów stacjonarnych i poligonowych oraz propozycji Zespołu Ekspertów, przyjętych na posiedzeniu Komisji przetargowej w dniu 25 lipca 2002 roku.

W wyjaśnieniu dyrektor WITPiS stwierdził m.in., iż: *„Rezultaty uzyskane z testów wszystkich KTO, w tym KTO bojowego AMV firmy PATRIA, były porównywalne i upoważniały do sformułowania sugestii do Komisji przetargowej o rezygnacji z kryterium charakterystyki taktyczno-technicznej.”*

Analizy i ustalenia ostatecznych zapisów istotnych warunków zamówienia, w tym wymagań taktyczno-technicznych i jakościowych dotyczących przedmiotu zamówienia oraz kryteriów oceny ofert ostatecznych, dokonano w dniu 15 lipca 2002 r. na posiedzeniu Komisji przetargowej. Przyjęto w odniesieniu do kryterium parametrów taktyczno-technicznych, iż: *„Wychodząc z założenia, że przedmiotem zamówienia są nowe wyroby, nie będące w wojsku (w tym także możliwość wyboru konfiguracji podwozia z wieżą dotychczas nie produkowane), Komisja uznała, że oferowane wyroby będą znacznie zróżnicowane pod względem rozwiązań taktyczno-technicznych oraz wyposażenia. (...) Po*

¹⁸ Należy podkreślić, że wymagania techniczne nie muszą być ujmowane w kryteriach oceny ofert. Jeżeli w pierwotnej wersji SIWZ przewidywała, że kryterium oceny ofert - oprócz ceny - będą również pewne właściwości techniczne przedmiotu zamówienia, a po zmianie specyfikacji zdecydowano, iż jedynym kryterium oceny ofert będzie cena - to taka zmiana jest dopuszczalna. Art. 59 przewiduje bowiem możliwość zmiany kryteriów ofert po złożeniu ofert wstępnych. Rozpatrując oferty ostateczne zamawiający jest zobowiązany odrzucić oferty, które nie spełniają minimalnych wymagań technicznych określonych w specyfikacji. Takie zachowanie zamawiającego jest dopuszczalne.

zapoznaniu się z treścią złożonych ofert wstępnych i analizie danych technicznych Komisja stwierdziła, że wszystkie oferowane podwozia spełniają wymagania Zamawiającego, natomiast systemy wieżowe – nie. (...) Wyniki testów potwierdziły, że charakterystyki taktyczno-techniczne i wyposażenie oferowanych KTO są zbliżone i porównywalne.”

W SIWZ do drugiego etapu, obok zachowanego brzmienia z zaproszenia z dnia 20 sierpnia 2001 r., dokonano modyfikacji zapisów, wynikające z uwzględnienia treści zgłoszonych wątpliwości przez oferentów oraz stanowiska Zamawiającego – na podstawie art. 36 ust. 1 i 2 oraz art. 36 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych. Zobowiązano oferentów do złożenia „charakterystyki taktyczno-technicznej oferowanych wyrobów o zakresie i układzie zgodnym z określonym w załączniku nr 2 do niniejszej specyfikacji.” Na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych wprowadzono zapis wymagający dostarczenia wyciągów, określających strony umowy z kooperantami będącymi właścicielami technologii KTO (w zakresie pojazdu bazowego i/lub systemu wieżowego).

W załączniku nr 10 do SIWZ Ministerstwo Gospodarki doprecyzowało „Założenia do wykonania umowy offsetowej związane z dostawą kołowych transporterów opancerzonych” w stosunku do załącznika Nr 7 SIWZ I etapu postępowania przetargowego. Sprecyzowano zakres offsetu bezpośredniego i pośredniego oraz podział offsetu bezpośredniego, tj.:

- nie mniej niż 60% proponowanego offsetu – na kontrakty handlowe w branży pancernej oraz amunicyjno-rakietowej;
- 30-35% - know-how, dostawy nowych technologii powiązanych z zakupami wyrobów od przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczym;
- do 5% proponowanego offsetu – szkolenie związane z przedmiotem zamówienia strony polskiej.

W SIWZ II etapu wpisano wymaganie przedstawienia zaświadczenia Wojskowego Instytutu Techniki Pancernej i Samochodowej z testów dotyczących określenia zdolności do pokonywania przeszkód wodnych pływaniem przez KTO, przy jego maksymalnym dopuszczalnym obciążeniu.

3.4. Rezultaty badań poligonowych KTO oferowanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego

Zgodnie z przyjętą koncepcją prowadzenia postępowania, zamknięty katalog parametrów jakościowych i technicznych miał określić Zespół Ekspertów i miał być on określony na etap złożenia ofert ostatecznych. Wynikało to z faktu, iż zarówno Komisja jak i Zespół Ekspertów doszły do wniosku, iż trudno jest określić taki zbiór parametrów już na etapie początkowym postępowania, które w „przełożeniu na wagę” pozwalały by dokonać obiektywnej oceny tego wyrobu. Dlatego etap określenia katalogu był przewidywany po wykonaniu testów i w oparciu o wyniki tych testów.

Stwierdzono, że w części IV pkt 2 ppkt 4 SIWZ sporządzonej 20 sierpnia 2001 r. i przesłanej oferentom zapisano, iż: „Zamawiający zastrzega sobie prawo przeprowadzenia testów wyrobów (w ramach pierwszego etapu postępowania, w zakresie i trybie uzgodnionym z Oferentem), na bazie których oferent zamierza przedstawić swoją ofertę – na koszt Oferenta.”

W przyjętym „Programie testów Kołowego Transportera Opancerzonego Bojowego” zatwierdzonym 19 kwietnia 2002 r. przez przewodniczącego Komisji

przetargowej, w dziale – Cel testów stwierdzono, iż celem testów jest uzyskanie informacji:

- „*umożliwiających sformułowanie ostatecznych zapisów specyfikacji istotnych warunków zamówienia;*
- *do określenia przez Zespół Ekspertów parametrów taktyczno-technicznych (i nadania im wag), które będą ujęte w kryteriach oceny ofert ostatecznych.*”

Program testów zawierał m.in.:

- zakres testów stacjonarnych realizowanych przez WITPiS¹⁹;
- testy techniczno-wojskowe KTO-bojowego (realizowane przez WITU²⁰ oraz SWPiZ²¹ DWŁąd.).

W testach techniczno-wojskowych założono m.in. *ćwiczenie ogniowe nr 3 – strzelanie z płynącego KTO, z czego w toku testów ze względu na bezpieczeństwo załóg wozów zrezygnowano. Miejscami testów były: WITPiS (laboratoria i poligon) w Sulejówku i Ośrodek Poligonowy Wojsk Lądowych (OPWL) w Wędrzynie.*

Zgodnie z ustaleniami Komisji przetargowej Wojskowy Instytut Techniki Pancernej i Samochodowej przesłał dnia 27 lutego 2002 r. „Program badań testowych kołowych transporterów opancerzonych” do zatwierdzenia Komisji przetargowej, w którym określił przedmiot i cel testów informując m.in., iż: *„badaniom testowym w pierwszej kolejności powinny być poddane wszystkie trzy podwozia bazowe w układzie 8x8. W chwili obecnej (tj. na grudzień 2001 r.) wszystkie podwozia te są w fazie B+R. Dwa na etapie nikomu (z członków Zespołu) nieznanymi prototypów, jedno na etapie partii próbnej (PIRANIA III C – prezentowana była na wystawach sprzętu wojskowego). Podwozia o układzie 6 x 6 (starsze modele) są już bliżej rozpoznane, w związku z tym ich testowanie może być przeprowadzone w drugiej kolejności.*”

W odniesieniu do stopnia poziomu rozwiązań konstrukcyjnych KTO-bojowego 8x8 w konfiguracji ze wskazanym systemem wieżowym, przedstawionych do testów, ekspert MON, w okresie objętym badaniem kontrolnym, członek Zespołu ds. Badań Testowych KTO, wyjaśnił m.in., iż: *„Wyrobem, który można uznać za produkowany seryjnie był jedynie PANDUR 6x6. Pozostałe pojazdy były to pojazdy prototypowe o mniejszym lub większym stopniu przygotowania do produkcji seryjnej. I tak, PIRANIA III C w części bazowej (podwoziowej) była gotowa do etapu serii próbnej, AMV PATRIA 8x8 była prototypem (na testach był drugi egzemplarz prototypu). Konstrukcyjne skojarzenie (dopasowanie), systemu wieżowego z podwoziem wykonane było tylko w transporterze PANDUR II 8x8 (po przeprowadzonych strzelaniach zakładowych). Na podkreślenie zasługuje fakt, że wszyscy oferenci deklarowali spełnienie wszystkich wymagań taktyczno-technicznych sformułowanych w SIWZ do oferty ostatecznej (12.11.2002 r.), choć w momencie testowania wszystkie oferowane wyroby wymagały wdrożenia w konfiguracji podwozia z wybranym systemem wieżowym pozyskiwanego KTO”.*

Spośród systemów wieżowych przedstawionych w ofertach wstępnych Zamawiający wytypował do badań testowych po trzy systemy wieżowe.

Wszystkie dostarczone przez oferentów podwozia i wieże były testowane według załączonego „Programu testów KTO-bojowego” zatwierdzonego 19 kwietnia 2002 r. przez Przewodniczącą Komisji.

¹⁹ Wojskowy Instytut Techniki Pancernej i Samochodowej.

²⁰ Wojskowy Instytut Techniczny Uzbrojenia.

²¹ Szefostwo Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych Dowództwa Wojsk Lądowych.

Z Protokołu końcowego wyników testów, zatwierdzonego przez Przewodniczącego Komisji przetargowej w dniu 18 lipca 2002 r. wynikało, iż testy prowadzone były:

- w okresie 22.04.-25.05.2002 r. na terenie WITPiS, a w okresie 27.05.-13.06.2002 r. na terenie OPWL w Wędrzynie z KTO PANDUR oraz PIRANIA;
- w okresie 27.05.-07.06.2002 r. na terenie OPWL w Wędrzynie, a w okresie 10.06.-22.06.2002 r. na terenie WITPiS testowany był transporter PATRIA.

Wyniki testów zawarto w sprawozdaniach z badań testowych kołowego transportera opancerzonego, w których przedstawiono:

- badania testowe kołowego transportera opancerzonego bojowego PANDUR II 8x8 z wieżą SP 30, LAV 25 i HITFIST;
- badania testowe kołowego transportera opancerzonego bojowego PIRANIA III 8x8 z wieżą E-8, LAV 25 i HITFIST;
- badania testowe kołowego transportera opancerzonego bojowego PATRIA AMV 8x8 z wieżą LAV 25 i HITFIST.

W „Protokole końcowym o wynikach testów Kołowego Transportera Opancerzonego Bojowego” z dnia 18 lipca 2002 r. sporządzonego przez WITPiS wskazano, iż: *„wszystkie transportery spełniają wymagania określone w SIWZ. Wyjątkiem jest brak pływalności transportera opancerzonego PATRIA. Zgodnie z oświadczeniem oferenta i producenta pojazd zostanie przystosowany do pływania na przełomie sierpnia i września 2002 r.”*

Na podstawie wyników testów stwierdzono, że parametry techniczne podwozi i wieży KTO-bojowych przedstawione przez OBRUM (PANDUR), HSW S.A. (PIRANIA) i WZM (PATRIA) były zbliżone. AMV PATRIA nie podlegała w czerwcu 2002 r. badaniom na pływanie z uwagi na brak wyposażenia do pływania.

Dostarczony przez Wojskowe Zakłady Mechaniczne KTO-bojowy został poddany testom pływania w dniach 09.09. - 14.09.2002 r. i uzyskał zaświadczenie WITPiS z dnia 25 września 2002 roku stwierdzające zrealizowanie z wynikiem pozytywnym zadania badawczego pt.: *„Określenie zdolności do pokonywania przeszkód wodnych pływaniem przy maksymalnym dopuszczalnym obciążeniu”*.

W zaświadczeniu z dnia 25 września 2002 r. i sprawozdaniu z badań w okresie 09.09. - 14.09.2002 r. dla AMV PATRIA stwierdzono, iż: *„Przedstawiony (...) zakres badań testowych nie wyczerpuje całości zagadnienia pływalności KTO. Wykonano tylko podstawowe próby pozwalające na określenie stopnia bezpieczeństwa pływania oraz możliwości spełnienia oczekiwań przyszłego użytkownika. Pełne określenie zdolności do pokonywania przeszkód wodnych pływaniem, wymaga przeprowadzenia badań dynamicznych na różnych akwenach wodnych (różna prędkość prądu, falowanie), latem i zimą, w różnych sytuacjach taktycznych.”*

Analogiczne zaświadczenie dotyczące zdolności pokonywania przeszkód wodnych o powyżej przytoczonej treści, zostało wydane przez WITPiS dla KTO-bojowego PANDUR II i PIRANIA III C, ponieważ zrezygnowano z przeprowadzenia testów w warunkach dynamicznych na wodzie wszystkich oferowanych KTO z wybranym systemem wieżowym.

Kontrola ustaliła, że testy podwozia bazowego ze wskazanymi przez Zamawiającego systemami wieżowymi przeprowadzono w poniższej konfiguracji:

- AMV PATRIA z zestawem wieżowym: LAV 25, HITFIST 25,
- PANDUR II z zestawem wieżowym: SP 30, LAV 25, HITFIST 25,

- PIRANIA III z zestawem wieżowym: E 8, LAV 25, HITFIST 25.

Z wieżami LAV 25, HITFIST 25 testowane były wszystkie podwozia bazowe, natomiast SP 30 tylko z PANDUREM, a E8 z PIRANIĄ.

Testy wykazały, że tylko wieża HITFIST 25 posiada możliwość przystosowania (bez zmian konstrukcji wieży) do zamontowania wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych, a kąt podniesienia armaty wynosił 50°.

W oparciu o wyniki testów Zespół Ekspertów zaproponował Komisji przetargowej parametry taktyczno-techniczne przyjęte przez Komisję na posiedzeniu w dniu 25 lipca 2002 r. W wyniku modyfikacji wprowadzonych na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych, Komisja przyjęła parametry taktyczno-techniczne do etapu składania ofert ostatecznych SIWZ.

Kontrola wykazała, że w stawianych wymaganiach KTO-bojowego, podwyższono parametry taktyczno-techniczne przyjęte w SIWZ z dnia 12 listopada 2002 roku, przede wszystkim w odniesieniu do wyboru systemu wieżowego i uzbrojenia głównego, kąta podniesienia armaty, wprowadzenia konieczności zamontowania opancerzenia dodatkowego oraz odporności kadłuba i wieży na przebicie przez pociski przeciwpancerne, podatności systemu kierowania ogniem na integrację z ppk.

3.5. Wybór KTO oferowanego przez Wojskowe Zakłady Mechaniczne w Siemianowicach Śląskich

Oferta Nr PF 872 złożona w dniu 12.11.2002 r. jako oferta ostateczna WZM wpłynęła do Departamentu Zaopatrywania MON za pismem nr wch. PF-195/DZ z dnia 15.11.2002 r. Kontrola wykazała, że Oferta ta złożona została zgodnie z wymaganiami określonymi w SIWZ. W ofercie podano cenę oraz warunki dostawy i wyciągi określające umowy WZM z właścicielami technologii KTO: WZM - PATRIA Vehicles Oy i WZM – Oto Melara²². Wartość brutto wykonania zamówienia określono na 4 925 248 449,46 zł.

W ofercie zamieszczono także zaświadczenie WITPiS o zdolności do pokonywania przeszkód wodnych pływaniem z dnia 25 września 2002 r.

WZM zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych złożył oświadczenie o braku zależności i dominacji po stronie Oferenta i Zamawiającego oraz spełnianiu warunków art. 19 i 22 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 1999 r. o zamówieniach publicznych.

Deklaracje odnośnie spełnienia wymagań określonych w art. 22 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy o zamówieniach publicznych²³, złożone przez Oferentów w ofertach wstępnych i ofertach ostatecznych, zostały ocenione przez Komisję w aspekcie spełniania wymagań formalnoprawnych poprzez dostarczenie ważnych i wszystkich wymaganych ustawowo dokumentów.

²² Zgodnie z § 16 ust. 22 umowy z dnia 15 kwietnia 2003 r. pomiędzy MON a WZM, umowa wchodzi w życie z dniem podpisania przez Ministerstwo Gospodarki odpowiednich umów offsetowych związanych z przedmiotową dostawą. Dostawca zagraniczny zawarł umowy offsetowe z Ministerstwem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w terminie do dnia 1 lipca 2003 r., tj. stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 10 września 1999 r. o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 80, poz. 903 ze zm.).

²³ Art. 22 ust. 2 pkt 3 i 4 mają brzmienie: „*dysponuje niezbędną wiedzą i doświadczeniem, a także potencjałem ekonomicznym i technicznym oraz pracownikami zdolnymi do wykonywania danego zamówienia*” i „*znajduje się w sytuacji finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia*”.

Zdolności produkcyjne i ekonomiczne WZM w okresie składania oferty wstępnej w sierpniu 2001 r. były stabilne, co wynikało z analizy dokumentów (stanowiących załączniki do oferty), którymi były bilans oraz rachunek zysków i strat za 2000 r. (na dzień 31.12.2000 r.) oraz oświadczenia dotyczące niezbędnej wiedzy i doświadczenia, potencjału ekonomicznego i technicznego, a także dysponowania pracownikami zdolnymi do wykonania zamówienia. W majątku przedsiębiorstwa majątek trwały stanowił ok. 36%, a majątek obrotowy ok. 64%. Istotnymi składnikami majątku były: inwestycje rozpoczęte, których udział wynosił ok. 12% całości majątku, należności i roszczenia (ok. 31%) oraz środki pieniężne (ok. 20%).

Powyższy majątek był sfinansowany w ok. 75% z funduszy własnych (przedsiębiorstwa), a w ok. 25% z funduszy spoza przedsiębiorstwa (obcych).

Za 2000 r. WZM uzyskały wynik finansowy – zysk brutto stanowiący 11,8% łącznych przychodów, a zysk netto odpowiednio 8,1%. Przy tym działalność gospodarczą w 2000 r. cechowała bieżąca płynność finansowa.

W raporcie sporządzonym przez biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego za 2000 r. m.in. stwierdzono: „*Uzyskane przez przedsiębiorstwo wskaźniki ekonomiczne dają dobre perspektywy do prowadzenia działalności w okresach przyszłych*”.

Do oferty ostatecznej Zakłady dołączyły również dokumenty ekonomiczno-finansowe (wymagane na podstawie art. 22 ustawy o zamówieniach publicznych) za 2001 r., w których podano, że struktura majątku przedsiębiorstwa uległa nieznaczącej zmianie w porównaniu do 2000 r., tj. uległ zmniejszeniu o ok. 2% udział majątku trwałego na rzecz majątku obrotowego. Również uległ zmniejszeniu udział istotnych składników majątku - inwestycji rozpoczętych o ok. 2%, należności i roszczeń o ok. 9%, a środków pieniężnych o ok. 12%.

W źródłach finansowania powyższego majątku również nastąpiły zmiany, które polegały na zmniejszeniu udziału funduszy własnych o ok. 25% na rzecz zwiększenia udziału funduszy spoza przedsiębiorstwa (obcych).

Za 2001 r. WZM uzyskały wynik finansowy – stratę netto stanowiącą 5,3% ogółu przychodów. W ciągu 2001 r. Zakłady korzystały z kredytów krótkoterminowych. Bieżąca płynność finansowa uległa pogorszeniu w porównaniu do 2000 r.

W sentencji końcowej raportu sporządzonego przez biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego za 2001 r. m.in. stwierdzono, iż: „*Na podstawie przedstawionych wskaźników można stwierdzić, że przedsiębiorstwo znajduje się w trudnej sytuacji zarówno ekonomicznej jak i finansowej. Przeprowadzona restrukturyzacja (nowy schemat organizacyjny zatwierdzony w 2002 r.) i poszukiwanie «tematów» produkcyjnych, oraz osiągnięty wzrost majątku trwałego winny przyczynić się do zwiększenia produkcji i usług, co powinno zniwelować poniesioną stratę w 2001 r.*”²⁴

Przed podpisaniem umowy Sekretarz Stanu – I Zastępca Ministra Obrony Narodowej decyzją nr 30 z dnia 8 kwietnia 2003 r. powołał komisję do oceny techniczno-organizacyjnego i ekonomicznego przygotowania WZM do realizacji zamówienia na dostawę KTO, która potwierdziła prawdziwość złożonych przez Oferenta deklaracji.

WZM złożył oświadczenie w sprawie spełniania wymagań taktyczno-technicznych oferowanych wozów. Treść złożonej oferty w zakresie spełnienia wymagań Charakterystyki Taktyczno-Technicznej odpowiadała parametrom ujętym w SIWZ.

²⁴ Ustalono, że w 2002 r. osiągnięto zysk z działalności gospodarczej.

Natomiast parametry ChT-T ujęte w załączniku do umowy z dnia 15 kwietnia 2003 r. pomiędzy MON i WZM uległy znacznemu podwyższeniu, m.in. w zakresie:

- uzbrojenia głównego KTO-bojowego,
- prowadzenia ognia w zakresie kąta podniesienia armaty,
- odporności kadłuba i wieży na przebicie,
- systemu kierowania ogniem (pomiar odległości dalmierzem laserowym).

Na posiedzeniu Komisji przetargowej w dniu 26 listopada 2002 r. Komisja zapoznała się z wynikami dotychczas dokonanej oceny ofert ostatecznych na zgodność z SIWZ. Sekretarz Komisji poinformował o wyliczonych wartościach punktowych złożonych ofert, oraz w cenach zawartych w tych ofertach, które przedstawiały się następująco:

- WZM zaoferowały cenę oferty brutto 4.925.248.449,46 zł i uzyskały wartość punktową wynoszącą ogółem 76,195 pkt;
- HSW S.A. odpowiednio: 5.367.938.451,00 zł i 68,300 pkt;
- OBRUM odpowiednio: 6.998.499.500,00 zł i 43,242 pkt.

Na posiedzenia Komisji przetargowej potwierdzono, że wszystkie wyroby będące przedmiotem ofert są na dzień dzisiejszy prototypami, w wersji spełniającej wymagania Zamawiającego będą gotowe dopiero w 2004 r., tj. z dniem rozpoczęcia dostawy.

Zgodnie z umową zawartą pomiędzy MON a WZM 15 kwietnia 2003 r., zgłoszenie do obioru przez Komisję powołaną przez Departament Polityki Zbrojeniowej (DPZ) MON powinno nastąpić w terminie do dnia 30 czerwca 2004 r. (dotyczy wyrobów w układzie konstrukcyjnym 8x8) i do 30 czerwca 2006 r. wyrobów w układzie konstrukcyjnym 6x6 oraz dostarczenie do zatwierdzenia DPZ MON dokumentacji technicznej do produkcji seryjnej, uwzględniającej uwagi i zalecenia wynikające z odbioru.

Termin wykonania umowy określono do 15 grudnia 2013 r., w każdym roku zgodnie z ustalonym harmonogramem dostaw wyrobów, nie później jednak niż do 15 grudnia danego roku.

Zgodnie z zawartą umową, do dnia 15 grudnia 2004 r. WZM ma dostarczyć 9 wozów o wartości brutto 64 809,6 tys. zł, z tego 3 KTO-bojowe w układzie konstrukcyjnym 8x8 z wieżą HITFIST 30 zintegrowaną z ppk oraz dostawca przedstawi do zatwierdzenia Departamentowi Polityki Zbrojeniowej 6 KTO-bazowe w układzie konstrukcyjnym 8x8, przewidywane do zabudowy pod aplikacje – 3 wozy dowódcze i 3 wozy z karabinem maszynowym. Dostawa KTO-bazowych w układzie konstrukcyjnym 6x6 w ilości 32 wozów rozpocznie się od 2006 r.

3.6. Rozpatrywanie protestów i skarg stron postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę KTO

W trakcie I i II etapu postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu dwustopniowego na zasadach szczególnych na KTO, ogłoszonego 14 sierpnia 2001 r., Oferenci zgłosili w toku postępowania przetargowego, na podstawie art. 80 ustawy o zamówieniach publicznych, niżej przedstawione protesty i skargi.

1. Protest Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Urządzeń Mechanicznych (OBRUM) z dnia 27 sierpnia 2001 r. w postępowaniu o zamówienie publiczne na dostawę KTO-bojowych i kołowych podwozi bazowych w latach 2002-2006 podnosił m.in., że:

„Nie zostały sprecyzowane parametry techniczne, które będą podlegać ocenie w toku postępowania – nie podano zamkniętego katalogu parametrów ani ich wagi, postawione oferentom wymagania preferują, bez żadnego uzasadnienia merytorycznego, określone rozwiązania techniczne, charakteryzujące jeden ze znanych wyrobów, postawione oferentom wymagania mogą stanowić podstawę odrzucenia ofert dostawców z uwagi na niewielkie przekroczenie założonych parametrów technicznych wynikających z Charakterystyki Taktyczno-Technicznej.”

W piśmie przewodniczącego Komisji przetargowej do OBRUM protest został „uznany za niezasadny, a tym samym oddalony”. W Uzasadnieniu zamawiający stwierdził, iż powyższe sformułowania SIWZ „umożliwiają postanowienia art. 58 i art. 59 ustawy o zamówieniach publicznych”.

2. Protest Huty Stalowa Wola S.A. (HSW S.A.) z dnia 31 sierpnia 2001 r. częściowo zbieżny z sformułowaniem protestem OBRUM z dnia 27 sierpnia 2001 r. w odniesieniu do parametrów uzbrojenia głównego oraz sprecyzowania zamkniętego katalogu parametrów taktyczno-technicznych. Zastępca przewodniczącego Komisji przetargowej poinformował skarżącego, iż „protest został uznany za niezasadny, a tym samym oddalony”, przywołując argumentację analogiczną do protestu OBRUM.
3. Protest OBRUM przesłany 29 października 2002 r. do Zamawiającego na podstawie art. 79 ust. 1 i art. 80 uozp na następujące czynności Zamawiającego:

„(...) dokonanie zmian SIWZ w sposób naruszający ustawę z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych oraz interes prawny protestującego poprzez to, iż na prośbę jednego z oferentów, który uzasadniając swą prośbę tym, że utrzymanie (spełnienie) zawartych w Specyfikacji parametrów taktyczno-technicznych wymaganych dla systemu wieżowego «spowoduje wzrost kosztów wytworzenia» systemu wieżowego KTO-bojowego, dokonał zmiany wymogów technicznych tego systemu”.

Wnosząc protest Oferent żądał unieważnienia czynności Zamawiającego polegającej na wprowadzeniu zmian w SIWZ załącznika nr 2 rozdz. I pkt 1 ppkt 3), pkt 2 i pkt 14 w zakresie systemu wieżowego.

Zamawiający wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez Oferenta (po uzyskaniu zgody od gestora sprzętu - Dowódcy Wojsk Lądowych) i działając na podstawie art. 36 ust. 1 i 2 uozp udzielił odpowiedzi oferentom. Zamawiający wprowadził zmianę treści SIWZ przyjmując odpowiednie brzmienie: „3) prowadzenie ognia w zakresie kątów podniesienia armaty od -5° do minimum $+45^{\circ}$ ” oraz „jednostka ognia dla uzbrojenia głównego KTO-bojowego - armaty o kalibrze 30 mm – powinna wynosić nie mniej niż 170 szt. naboju bezpośrednio dostępnych”.

Kontrola wykazała, że wystąpienie WZM w sprawie zmiany wymagań dotyczących systemów wieżowych KTO-bojowego w zakresie kąta podniesienia armaty i ilości naboju bezpośrednio dostępnych wpłynęło do Zamawiającego przed złożeniem ofert ostatecznych i mogło ulec modyfikacji na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o zamówieniach publicznych.

Wprowadzone zmiany nie miały znaczenia w efekcie końcowym, gdyż parametry te w umowie wynoszą odpowiednio $+60^{\circ}$ i 200 sztuk naboju bezpośrednio dostępnych.

4. Skarga OBRUM z dnia 26 lutego 2002 r. W piśmie tym domagano się od Zamawiającego utrzymania terminu 4 marca 2002 r., gotowości przekazania do badań poligonowych KTO-bojowych z systemami wieżowymi, które zostały zaproponowane przez oferentów w pierwszej kolejności.

Kontrola NIK ustaliła, że termin rozpoczęcia testów stacjonarnych i poligonowych został ustalony orientacyjnie i nie był wiążący dla oferentów. Na posiedzeniu Komisji przetargowej w dniu 6 marca 2002 r. uczestniczyli przedstawiciele oferentów, gdzie w trakcie negocjacji m.in. uszczegóławiano rozpoczęcie testów KTO-bojowych.

5. Protest HSW S.A. z dnia 20 grudnia 2002 r. w oparciu o art. 83 ust. 2 i 3 przeciwko przyjęciu oferty WZM z Siemianowic Śląskich w związku z naruszeniem art. 27a uozp i o odrzucenie tej oferty oraz wybranie takiej oferty spośród pozostałych, która uzyskała najwyższą liczbę punktów, zgodnie z art. 27c ustawy.

W uzasadnieniu do protestu stwierdzono m.in., iż:

- a) *„(...) jednym z wymagań SIWZ było zobowiązanie Oferenta do przedłożenia wyciągów z umów z kooperantami. Naszym zdaniem WZM nie zawarły ani umowy licencyjnej na produkcję oferowanej wieży ani nie mają umowy na dostawę tej wieży, ponieważ jak dowiedzieliśmy się podczas pobytu w dniu 13 grudnia 2002 r. u naszego kooperanta, w firmie Oto Melara z Włoch, firma ta nie podpisała takich umów z WZM, w związku z czym WZM albo nie mógł złożyć dokumentu wymaganego w rozdz. IV ust. 4 pkt 3) SIWZ, albo złożony dokument jest niezgodny z prawdą”.*

Zachodzą więc przypadki określone w art. 27a ust. 1 pkt 1 oraz art. 27c ustawy o zamówieniach publicznych.

- b) HSW S.A. podniosła też kwestię spełnienia SIWZ w pkt 4 ChT-T, tj. masy bojowej przedstawionego do testów KTO przez WZM - masa bojowa AMV PATRIA wynosiła 22 tony, podczas gdy zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia wymagana była masa 20 ton (19 ton w I etapie).

W rozstrzygnięciu protestu Zamawiający, działając na podstawie art. 84 uozp, po rozpatrzeniu protestu wniesionego przez HSW S.A. na czynności zamawiającego polegające na przyjęciu oferty WZM, w związku z naruszeniem art. 27a ustawy postanowił oddalić protest. W uzasadnieniu do oddalonego protestu stwierdzono, iż:

- Ad a) *„(...) Komisja przetargowa dokonała analizy złożonych ofert, mając na uwadze między innymi wypełnienie dyspozycji SIWZ część IV pkt 4 ppkt 3, tj. złożenie przez oferentów wyciągów z umów z zagranicznymi kooperantami. W swoich pracach Komisja działała w oparciu o art. 65 § 2 k.c., w świetle którego, w umowach należy badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Po analizie złożonych przez oferentów ww. wyciągów z umów Komisja stwierdziła, że wszyscy oferenci złożyli dokumenty, które spełniają wspomniane dyspozycje (...)”.*

- Ad b) W odniesieniu do podniesionego zarzutu parametru technicznego (masa bojowa oferowanego KTO), Zamawiający stwierdził, iż: *„Nie jest również prawdą, że w przetargu wybrany został transporter o masie bojowej 22 ton, ponieważ zgodnie z oświadczeniem oferenta wyrób w chwili dostawy, tj. w 2004 r., nie będzie przekraczał wymaganej specyfikacją istotnych warunków zamówienia, masy 20 ton.”*

Kontrola ustaliła, iż w ofercie ostatecznej WZM. złożonej 12 listopada 2002 r. był „List intencyjny” zawarty pomiędzy Oto Melara S.A. a WZM w sprawie podpisania umowy na produkcję wieży HITFIST, która będzie umieszczona na podwoziu AMV PATRIA. List intencyjny pomiędzy WZM a firmą Oto Melara został podpisany 10 listopada 2002 r., a więc przed terminem złożenia ofert ostatecznych.

6. Protest HSW S.A. z dnia 27 grudnia 2002 r. przeciwko rozstrzygnięciu przetargu w sposób naruszający art. 40 uozp i żądanie jego unieważnienia oraz rozpoczęcia

procedury przewidzianej w art. 63 i 64 pkt 3, tzn. negocjacji z zachowaniem konkurencji. W uzasadnieniu do protestu m.in.:

- zakwestionowano przedłużenie terminu podpisania umowy z WZM o 90 dni, powołując się na oświadczenie MON na konferencji prasowej z dnia 20 grudnia 2002 r., co stanowi zdaniem skarżącego naruszenie ust. 2 i 4 art. 40 uozp, gdyż Zamawiający nie zwracał się do dostawców o przedłużenie terminu, a po tym terminie WZM jako nie związany ważnością oferty może zaakceptować zupełnie różne od SIWZ klauzule umowy o dostawę;
- stwierdzono, iż zgodnie z warunkami SIWZ oferenci powinni zaproponować pojazd o masie bojowej nie przekraczającej 19 ton, a wybrano wóz o masie bojowej 22 ton. HSW mogła zaoferować wóz PIRANIA IV klasy 22 ton, lecz trzymała się ściśle wymagań SIWZ.

Ustosunkowując się do ww. protestu Zamawiający stwierdził, iż wpłynął on w dniu 30 grudnia 2002 r., tj. po upływie terminu, o którym mowa w art. 82 ust. 1 uozp i wobec tego zgodnie z art. 82 ust. 3 ww. ustawy protest został odrzucony.

7. Protest HSW S.A. z dnia 5 marca 2003r. wniesiony przeciwko:

- przyjęciu oferty WZM w związku z domniemaniem naruszenia art. 27c w związku z art. 27a ust. 1 pkt 5 uozp;
- działaniami Komisji przetargowej, co do której istnieje domniemanie pozostawiania w sprzeczności z przepisami ustawy, w szczególności z art. 16, 27a i 27 c ustawy.

W proteście tym podniesiono m.in. odbieganie parametrów taktyczno-technicznych oferowanego przez WZM transportera od wymagań sformułowanych w SIWZ, prawidłowości dokumentów (umów kooperacyjnych i licencyjnych) przedstawionych przez WZM oraz postawiono pytanie „*czy należycie zostały ocenione możliwości produkcyjno-kadrowe WZM (...).*”

Zamawiający przywołując art. 80 uozp stwierdził, iż protest przysługuje dostawcy lub wykonawcy wobec czynności podjętych przez zamawiającego w toku postępowania o zamówienie publiczne. Ponieważ upłynął terminem związania ofertą złożoną przez HSW S.A., wobec tego stan formalny jest taki, że nie można protestującego uważać za stronę postępowania. Jednocześnie poinformowano HSW S.A., że gdyby nawet protest w ustawowym terminie wniósł oferent, to zostałby on oddalony jako niezasadny, powołując się na wcześniejsze uzasadnienie do odrzuconych protestów.

8. Protest HSW S.A. z dnia 24 marca 2003 r. złożony na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy o zamówieniach publicznych przeciwko przyjęciu oferty WZM na kołowy transporter opancerzony, który „*nie spełnia wymagań Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia w części IV załącznika nr 2 do SIWZ pt. Charakterystyka Taktyczno-Techniczna, co stanowi podstawę do zastosowania art. 27a ust 1 i w oparciu o art. 27d ustawy wnosimy o zaproszenie nas do udziału w postępowaniu*”. Protestujący powołał się na informacje w numerze „Nowej Techniki Wojskowej” z marca 2003 r., w którym stwierdzono, iż wóz ten nie spełnia wymagania zgodności z polską normą wojskową PN-V-80000, która jest przywołana w rozdz. IV załącznika nr 2 do SIWZ, tj. zgodnie z pkt 2.3.6 ppkt 2.3.6.1: „*Kadłub powinien być konstrukcją samonośną ze stali spawalnej (...)*” Tymczasem z przywołanego artykułu przytoczono treść, że „*w AMV jest inaczej, ma on tzw. konstrukcję ramową*”.

Zamawiający pismem z dnia 31 marca 2003 r. oddalił protest uzasadniając, iż upłynął termin związania ofertą złożoną przez Hutę Stalowa Wola S.A. a zatem powstał

stan formalny, w którym protestujący nie jest stroną w postępowaniu.

Kontrola ustaliła, że w odniesieniu do wymagań zgodności z polską normą przeprowadzone testy potwierdziły, że wszystkie pojazdy spełniły wymagania przytoczonych punktów normy PN-V-80000. W badaniu kontrolnym uwzględniono stanowisko eksperta MON, który przedstawił wyjaśnienie w związku z pojawiającymi się wątpliwościami spełnienia przez KTO AMV Patria wymagań normy PN-V-80000/98 dotyczącej konstrukcji samonośnej kadłuba oraz odporności KTO na miny²⁵.

9. Protest firmy Steyer-Daimler-Puch Spezialfarzeug AG & CoKG z dnia 20 grudnia 2002 r. dotyczący czynności Zamawiającego podjęte w toku postępowania o zamówienie publiczne działając na podstawie art. 79 ust. 1 oraz art. 80 ustawy o zamówieniach publicznych. Firma Steyer, jako członek konsorcjum, wniosła protest na następujące czynności Zamawiającego:

- nie wyłączenie z postępowania osoby, która nie może występować w imieniu Zamawiającego w związku z pozostawaniem z jednym z oferentów w stosunku prawnym i faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności;
- dokonanie wyboru oferty złożonej przez oferenta, z którym osoba ze strony Zamawiającego pozostaje w stosunku prawnym i faktycznym, budzącym uzasadnione wątpliwości co do bezstronności dokonanego wyboru,
- dokonanie wyboru oferty nie spełniającej SIWZ.

Wnoszący protest wobec wady postępowania uniemożliwiającej zawarcie ważnej umowy żądał unieważnienia postępowania o zamówienie publiczne.

W odpowiedzi na podnoszone zarzuty Zamawiający wskazał, że zgodnie z zapisami SIWZ w ramach pierwszego etapu postępowania, oferenci mieli prawo przedstawić do

²⁵ „W związku z pojawiającymi się wątpliwościami spełnienia przez KTO AMV Patria wymagań normy PN-V-80000/98 pragnę wyjaśnić co następuje:

1. Podnoszony jako kontrowersyjny warunek dotyczący samonośności w rozumieniu takim jak go formułuje norma w AMV Patria jest również spełniony.

Należy bowiem zwrócić uwagę na ścisłe znaczenie punktu 2.3.6.1 normy PN-V-80000.

a) W ww. normie wymaganie to sformułowane jest w punkcie 2.3.6 „Wymagania związane z kadłubem” i dotyczy ono skorupy kadłuba (nie całego transportera).

b) Pkt. 2.3.6.1 „Kadłub powinien być konstrukcją samonośną, wykonaną ze stali specjalnej, spawany, zapewniający szczelność”

I warunek ten jest spełniony, ponieważ dotyczy kadłuba, a kadłub jest: szczelny; spawany (nie klejony, nitowany czy skręcany) w jedną całość, ze stali specjalnej; jest konstrukcją sztywną, samonośną, pozwalającą (bez specjalnych wzmocnień) na posadowienie ciężkiej, kompletnej wieży, uzbrojonej w 30 mm armatę, mocowanie do kadłuba silnika i jego podstawowych zespołów, mocowanie wszelkiego osprzętu specjalnego wewnątrz i na zewnątrz kadłuba, głównych wsporników zawieszenia, zespołu wyciągarki, itp. Występujący w konstrukcji transportera AMV Patria zespół w „zarzutach” nazywany ramą, to rozwiązanie konstrukcyjne, zintegrowanego wykonania szeregu wsporników mocujących elementy układu napędowego i układu zawieszenia. Zamiast spawać do kadłuba wiele różnych wsporników, uchwytów i innych elementów, a następnie prowadzić ich skomplikowaną obróbkę mechaniczną, zastosowano jeden „zespolony wspornik” w postaci ramy. W czasie badań rozwiązanie to oceniono pozytywnie. W zastosowanym w AMV Patria rozwiązaniu konstrukcyjnym rzeczywistym elementem nośnym (samonośnym) jest kadłub transportera a nie rama. Masa ramy w stosunku do masy (kadłuba i związanych z nim zespołów) całego KTO stanowi mniej niż 10% i jej rola ograniczona jest do ułatwienia mocowania, montażu w procesie produkcji, oraz czynności związanych z obsługą i remontami bieżącymi.

2. Bezpodstawny i niczym nieuzasadniony jest zarzut dotyczący mniejszej odporności AMV Patria na miny. Z analizy konstrukcji i dostępnych informacji z dotychczasowego tego typu zdarzeń, można wyciągnąć wnioski, że zarówno odporność transportera jak i ochrona ludzi przy takim rozwiązaniu jakie proponuje Patria jest korzystniejsza. Energia wybuchu rozładowuje się na elementach podwozia mniej oddziałując na kadłub i ludzi we wnętrzu. Naprawa pojazdu jest znacznie prostsza, bo dotyczy tego „zespolonego wspornika” (ramy) i wymiany uszkodzonych zespołów, czy układów mocowanych na zewnątrz”.

testów wyroby, na bazie których zamierzali złożyć swoje oferty. Natomiast wyroby spełniające wszystkie wymagania Zamawiającego będą dostarczone zgodnie z umową w terminie do 15 grudnia 2004 r.

Odwołanie wniesione do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych od rozstrzygnięcia protestu wniesionego w dniu 23 grudnia 2002 r. w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na zasadach szczególnych w trybie przetargu dwustopniowego na dostawę kołowych transporterów opancerzonych bojowych i kołowych podwozi bazowych w latach 2004 – 2013, w którym firma Steyer wnosila o „*unieważnienie postępowania o zamówienie publiczne.*”

Wyrok Zespołu Arbitrów Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 23 stycznia 2003 r. po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23.01.2003 r. w Warszawie odwołania wniesionego przez firmę Steyer-Daimler-Puch Spezialfahrzeug AG & CoKG od braku rozpatrzenia przez zamawiającego Ministerstwo Obrony Narodowej protestu z dnia 23 grudnia 2002 r. W wyroku Zespołu Arbitrów odrzucono odwołanie firmy Steyer. W *uzasadnieniu* Zespołu Arbitrów UZP, wskazano m.in., iż: „*okolicznością wskazującą, iż tylko lider konsorcjum, działając w ramach upoważnienia wynikającego z umowy konsorcjum, może wystąpić z protestem i odwołaniem, jest też pismo firmy „OBRUM” z Warszawy z dnia 06.01.2003 r., złożone na posiedzeniu do akt sprawy, w którym Firma oświadcza, iż nie ma żadnych zastrzeżeń co do wyników przetargu ani też co do samego wyboru dostawcy, a także co do procedury przetargowej*”.

Od powyższego wyroku Zespołu Arbitrów Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 23 stycznia 2003 roku firma Steyer wniosła skargę na wyrok za pośrednictwem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych do Sądu Okręgowego w Warszawie, kwestionując treść uzasadnienia wyroku Zespołu Arbitrów. W dniu 18 marca 2004 r. Sąd Okręgowy w Warszawie rozpatrzył skargę firmy Steyer-Daimler-Puch Spezialfahrzeug AG & CoKG w sprawie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę w latach 2004–2013 kołowych transporterów opancerzonych dla potrzeb rodzajów Sił Zbrojnych RP. W sentencji wyroku Sąd orzekł, że powództwo firmy Steyer-Daimler-Puch Spezialfahrzeug AG & CoKG oddala.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli rozpatrywanie protestów i skarg stron postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na KTO przez Komisję przetargową i Ministra Obrony Narodowej nie naruszało zapisów ustawy o zamówieniach publicznych.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Program kontroli I/03/002 przygotowany został z uwzględnieniem nadesłanych do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli skarg na przeprowadzone postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę KTO oraz wzięto pod uwagę wystąpienia parlamentarzystów oraz skargi organizacji społecznych, a także treść sygnałów prasowych. W przygotowaniu do kontroli uwzględniono te komórki organizacyjne MON, które uczestniczyły w planowanym i realizowanym pozyskiwaniu KTO.

W badaniu kontrolnym, oprócz badania legalności procedury przetargowej, przeprowadzono analizę celowości pozyskiwanego transportera dla Sił Zbrojnych RP o założonych parametrach taktyczno-technicznych oraz zdolności ekonomiczno-produkcyjne dostawcy – WZM w Siemianowicach Śląskich.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Ustalenia kontroli dokonane w wybranych komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej: Departamencie Zaopatrywania Sił Zbrojnych, Departamencie Polityki Zbrojeniowej, Departamencie Budżetowym, Generalnym Zarządzie Planowania Strategicznego P-5 Sztabu Generalnego WP, Centrum Normalizacji, Jakości i Kodyfikacji MON oraz pobrane wyjaśnienia w jednostkach niekontrolowanych: Dowództwie Wojsk Lądowych, Wojskowym Instytucie Techniki Pancernej i Samochodowej oraz Wojskowych Zakładach Mechanicznych w Siemianowicach Śląskich zostały przedstawione w protokole kontroli Ministrowi Obrony Narodowej i podpisane bez zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli skierowała do Ministra Obrony Narodowej wystąpienie pokontrolne zawierające oceny i wnioski dotyczące przedmiotowej kontroli.

Ocena zawarta w wystąpieniu pokontrolnym została przyjęta przez Ministra Obrony Narodowej bez zastrzeżeń. Najwyższa Izba Kontroli została poinformowana przez Ministra Obrony Narodowej o sposobie wykorzystania wniosków. Między innymi decyzją dyrektora Departamentu Polityki Zbrojeniowej nr 31 z dnia 25 lutego 2004 r. została powołana komisja do nadzoru badań zdawczo-odbiorczych pierwszych egzemplarzy kołowego transportera opancerzonego AMV w układzie konstrukcyjnym 8x8. Celem komisji jest sprawdzenie spełniania przez pierwsze egzemplarze KTO w wersji bojowej i KTO w wersji bazowej wymagań taktyczno-technicznych, określonych w załączniku nr 3 do umowy dostawy.

Minister Obrony Narodowej podziela również ocenę zawartą w wystąpieniu pokontrolnym NIK, iż wybór prototypu transportera było „*uzasadnione dążeniem do osiągnięcia celów, którymi są dostawa wozów bojowych o zaawansowanych parametrach taktyczno-technicznych spełniających wymogi współczesnych operacji wojskowych oraz zainicjowanie restrukturyzacji segmentu przemysłu zbrojeniowego*”.

5. Załączniki

5.1. Wyszczególnienie jednostek objętych kontrolą

Kontrolą objęto Ministerstwo Obrony Narodowej, w tym następujące komórki organizacyjne:

- Departament Zaopatrzenia Sił Zbrojnych,
- Departament Polityki Zbrojeniowej,
- Departament Budżetowy,
- Generalny Zarząd Planowania Strategicznego P-5 Sztabu Generalnego WP.

5.2. Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska w jednostkach kontrolowanych, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność w okresie od dnia 1 lipca 2001 r. do 15 kwietnia 2003 r.:

- Minister Obrony Narodowej

Bronisław Komorowski
(od 16 czerwca 2000 r. do 18 października 2001 r.)

Jerzy Szmajdziński
(od 19 października 2001 r.)

- Sekretarz Stanu – I Zastępca Ministra Obrony Narodowej

Janusz Zemke

- Dyrektor Departamentu Zaopatrzenia Sił Zbrojnych - Przewodniczący Komisji przetargowej

gen. bryg. Paweł F. Nowak

- Dyrektor Departamentu Polityki Zbrojeniowej

gen. dyw. Roman Iwaszkiewicz

- Dyrektor Departamentu Budżetowego

gen. bryg. Marcin Krzywoszyński

- Szef Generalnego Zarządu Planowania Strategicznego P-5 Sztabu Generalnego

gen. broni Mieczysław Cieniuch

wiceadmirał Tomasz Mathea

5.3. Wykaz aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm.); od dnia 2 marca 2004 r. obowiązuje ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 10 września 1999 r. o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 80, Nr 903 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz. 56 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 76, poz. 804 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r., Nr 49, poz. 447 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2003 r., Nr 15, poz. 148 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.);
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie określenia szczególnych zasad udzielania zamówień publicznych z względu na ochronę bezpieczeństwa narodowego, ochronę tajemnicy państwowej, stan kłęski żywiolowej lub inny ważny interes państwa (Dz. U. Nr 109, poz. 524 ze zm.);
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie prowadzenia postępowań o zamówienie publiczne na zasadach szczególnych (Dz. U. Nr 55, poz. 475);
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1999 r. w sprawie wykazu spółek, przedsiębiorstw państwowych i jednostek badawczo-rozwojowych, prowadzących działalność gospodarczą na potrzeby bezpieczeństwa i obronności państwa (Dz. U. Nr 95, poz. 1102 ze zm.);
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpatrywaniu odwołań w sprawach o udzielanie zamówień publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 772);
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie działalności normalizacyjnej związanej z obronnością i bezpieczeństwem państwa (Dz. U. Nr 239, poz. 2038);
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 1981 r. w sprawie zakresu stosowania przepisów ustaw o przedsiębiorstwach państwowych oraz o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego do przedsiębiorstw państwowych podległych Ministrowi Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 31, poz. 172 ze zm.);
14. Zarządzenie Nr 5/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 lutego 2002 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON Nr 3, poz. 20 oraz Nr 45/MON z dnia 3 lipca 2003 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego, Dz. Urz. MON Nr 11, poz. 118 z 17.07.2003 r.);

15. Decyzja Nr 174/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 sierpnia 2001 r. powołująca Komisję do przeprowadzenia postępowania przetargowego na kołowy transporter opancerzony – bojowy i podwozia bazowe dla potrzeb rodzajów i służb (niepublikowana);
16. Decyzja Nr Z-6/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie zmiany ilości i terminów dostawy kołowych transporterów opancerzonych, kołowych podwozi bazowych dla potrzeb rodzajów wojsk i służb oraz przeciwpancernych pocisków kierowanych różnego zasięgu i przeznaczenia bojowego, określonych w „Planie modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP w latach 2001-2006”, a także ustalenia zasad uwzględnienia dostaw tego uzbrojenia w kolejnych planach modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP oraz dokumentach dotyczących planowania i wykonywania budżetu resortu obrony narodowej (niepublikowana).

5.4. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
- Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
- Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
- Prezes Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej
- Minister Obrony Narodowej.
- Sejmowa Komisja Obrony Narodowej
- Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
- Senacka Komisja Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego